

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 22 februari 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring i lagen om adoption.

I en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 102, vilken behandlats av första lagutskottet, ha herrar *Sandén* och *Myrdal* hemställt, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande sådan ändring av 8 § lagen om adoption, att den icke lägger hinder i vägen för att barnfattiga familjer fullständigas genom adoption.

I fråga om de skäl som föranlett motionärernas hemställan får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till förevarande motion ävensom till en av samma motionärer väckt motion (I: 125) om utredning rörande beredande av bättre skydd och vård åt utomäktenskapliga barn och deras mödrar.

Enligt lagen den 14 juni 1917 om adoption må man eller kvinna, som fyllt tjugufem år, enligt de i lagen angivna grunder med rättens tillstånd antaga adoptivbarn. I 8 § av lagen stadgas, att om tillstånd att antaga adoptivbarn sökes, rätten har att pröva, huruvida adoptionen lämpligen må äga rum. Ej må tillstånd givas, med mindre adoptionen finnes lända till gagn för barnet samt sökanden uppfostrat barnet eller vill uppfostra det eller eljest särskild anledning är till adoptionen. Har sökanden bröstarvinge, skall tillstånd vägras, där ej synnerliga skäl till adoptionen äro.

Jämlikt 11 § i lagen om adoption erhåller adoptivbarn regelmässigt adoptantens släktnamn. Enligt 4 kap. 1 § lagen den 8 juni 1928 om arv äger adoptivbarn lika med barn i äktenskap taga arv efter adoptanten, dock att bröstarvinge ej skall i följd av adoptivbarns arvsrätt lida intrång i sin laglott.

I lagberedningens år 1913 avlämnade betänkande med förslag till revision av giftermålsbalken och vissa delar av ärvdabalken, del II, motiveras det ovan återgivna i 8 § lagen om adoption upptagna stadgandet att, om sökanden har bröstarvinge, tillstånd till adoption skall vägras, där ej synnerliga skäl till adoptionen äro, väsentligen sålunda (sid. 37—38):

I fransk, tysk och schweizisk rätt gäller såsom villkor för att någon må adoptera, att han själv icke har någon äkta avkomling, att han nått en viss högre ålder och att en viss åldersskillnad finnes mellan honom och den, som skall adopteras... Anledningen till förbud för den, som redan har egna legitima avkomlingar, att verkställa adoption lärers i främsta rummet hava varit hänsyn till det intrång i sådana avkomlingars ställning, som

adoptionen skulle innebära. Överhuvud samma betraktelsesätt har föranlett föreskriften om en viss minimiålder hos adoptanten. Så länge han enligt naturens ordning kan bringa barn till världen, har man funnit det olämpligt att låta honom antaga adoptivbarn, vilkas intressen komma i kollision med de naturliga barnens, om sådana födas... Vad först angår förbudet mot adoption, då adoptanten har egna avkomlingar, synes det visserligen böra vara regeln, att adoption i sådant fall ej beviljas. Det kan dock tänkas fall, då adoption vore synnerligen önskvärd, oaktat egna äkta barn finnas, såsom om någon vill adoptera en nära släkting, som uppfostras tillsammans med adoptantens egna barn, eller makar med egna barn vilja adoptera den enes barn utom äktenskapet. Därför har... i 8 § införts bestämmelse, att, när adoptanten har egen bröstarvinge, sökt adoption skall avslås, om ej synnerliga skäl tala för adoptionen.

Om sökande till adoption har bröstarvinge, skall, på grund av en i 8 § av 1917 års lag om adoption given föreskrift, vederbörande domstol vägra tillstånd till adoption, där ej synnerliga skäl till adoptionen äro. Enligt lagberedningens på sin tid avlämnade förslag med motiv till adoptionslagstiftning är anledningen till denna bestämmelse i främsta rummet att söka i hänsyn till det intrång som adoptionen skulle innebära i egna legitima avkomlingars ställning.

Utskottet.

Även om de skäl, som sålunda anförts för nu gällande lagbestämmelse, icke förefalla särskilt vägande i jämförelse med det i motionen angivna, otvivelaktigt behjärtansvärda huvudsyftet med densamma, nämligen att undanröja nackdelarna av ensamuppfostran i barnfattiga äktenskap, synes det utskottet ovisst huruvida genom lagstadgandets upphävande eller ändring nämnda syfte skulle kunna ernås i något större antal fall.

Icke heller har det upplysts att några allmänna klagomål framkommit emot ifrågavarande lagföreskrift. Utskottet kan för den skull ej finna att tillräckliga skäl förebragts för att ett initiativ till lagändring från riksdagens sida skulle anses påkallat.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 februari 1938.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Karl Emil Johanson*, *Wagnsson**, *Karl A. Karlsson**, *Emil Andersson*, *Karl Johan Olsson*, *Roos* och *Egnell*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist*, *Lindqvist* och *Hedlund* i Östersund, fru *Östlund* samt herrar *Ryberg*, *Johansson* i Krogstorp, *Gezelius** och *Landgren*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Schlyter*, *Karl Johan Olsson*, *Roos* och *Bergquist*, vilka ansett, att utskottet bort hos riksdagen hemställa om en skrivelse till Kungl. Maj:t i motionens syfte.